

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 30. maijā

ES budžeta ieguldījums klimatrīcībā novērtēts par lielu

Saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas (ERP) šodien publicēto īpašo ziņojumu ES nav sasniegusi uzstādīto mērķrādītāju 2014.–2020. gada laikposmā klimatrīcībai tērēt vismaz 20 % no tās budžeta. Eiropas Komisija paziņoja, ka ES ir sasniegusi šo 20 % mērķrādītāju, izlietojot 216 miljardus EUR klimatrīcībai. Tomēr revidenti konstatēja, ka paziņotie izdevumi ne vienmēr attiekušies uz klimatrīcību un ka summa, kas norādīta kā izlietota šim mērķim, bija novērtēta par vismaz 72 miljardiem EUR lielāka. Papildus revidenti ir nobažījušies, ka ticamības problēmas varētu būt arī Komisijas ziņojumos par 2021.–2027. gada periodu, kad ES jaunais klimata izdevumu mērķrādītājs palielināsies līdz 30 %.

“Klimata pārmaiņu ietekmes novēršana ir viena no galvenajām ES prioritātēm, un ES ir izvirzījusi sev vērienīgus mērķus klimata un enerģētikas jomā,” sacīja ERP locekle Joëlle Elvinger, kura vadīja revīziju. “Mēs konstatējam, ka 2014.–2020. gadā ne visi paziņotie ar klimatu saistītie izdevumi ES budžetā faktiski bija saistīti ar rīcību klimata politikas jomā. Tāpēc mēs sniedzam vairākus ieteikumus kā labāk sasaistīt ES budžeta izdevumus ar mērķiem klimata un enerģētikas jomā. Piemēram, iesakām Komisijai pamatot lauksaimniecības finansējuma nozīmi klimata jomā.”

Galvenās ES publisko izdevumu programmu jomas, par kurām ziņots, ka tās ir saistītas ar klimatu, ir lauksaimniecība, infrastruktūra un kohēzija; Komisija piešķir koeficientus dažādiem programmu komponentiem atbilstoši paredzamajam ieguldījumam klimatrīcībā. Revidenti norāda, ka ziņojumos par klimata izdevumiem ir nepilnības, kas kopumā padara tos neuzticamus. Pašreizējā izdevumu izsekošanas metode ir balstīta uz pieņēmumiem, proti, nav izvērtēts galīgais ieguldījums ES klimata mērķu sasniegšanā, un nav izveidota sistēma klimata rezultātu uzraudzībai. Koeficienti ne vienmēr ir reālistiski: dažos gadījumos izdevumi tiek uzskatīti par saistītiem ar klimatu, lai gan atbalstītajiem projektiem un shēmām ir maza ietekme uz klimatu vai tās nav vispār (piemēram, infrastruktūra lauku apvidos). Citos gadījumos netiek ņemti vērā potenciālie negatīvie aspekti (piemēram, oglekļa emisiju negatīvā ietekme).

Tieši lauksaimniecības nozares finansējumā klimata izdevumi ir bijuši visvairāk pārspīlēti: saskaņā ar revidentu sniegto informāciju gandrīz 60 miljardi EUR. Komisija ziņoja, ka 26 % lauksaimniecības finansējuma bija saistīti ar klimatu, veidojot aptuveni pusi no ES kopējiem izdevumiem klimata jomā. Tomēr lauksaimniecības siltumnīcefekta gāzu emisijas ES kopš 2010. gada nav samazinājušās. Tāpat revidenti uzskata, ka Komisija ir pārvērtējusi infrastruktūras un kohēzijas

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

finansējuma galveno apakšnozarū, piemēram, dzelzceļa transporta, elektroenerģijas un biomasas, ieguldījumu klimata jomā.

Piemērojot saprātīgākus koeficientus, revidenti lēš, ka ar klimatu saistīto izdevumu daļa ES budžetā, visticamāk, ir aptuveni 13 % (aptuveni 144 miljardi EUR), nevis iepriekš ziņotie 20 %. Revidenti arī brīdina par iespējamo risku, ka plānotās vai piešķirtās summas netiks izlietotas, un tas varētu vēl vairāk palielināt paziņotos klimata izdevumus.

Lai palīdzētu Komisijai turpmāk uzlabot ziņošanu par izdevumiem klimata jomā, revidenti arī pārskatīja gaidāmās izmaiņas klimata izdevumu izsekošanā pēc 2020. gada.

Revidenti pauž bažas par 2021.–2027. gada klimata ziņojumu ticamību. Neraugoties uz ierosinātajiem ziņošanas metodikas uzlabojumiem, lielākā daļa 2014.–2020. gada periodam konstatēto problēmu joprojām pastāv. 2020. gadā ieviestā finansēšanas instrumenta *NextGenerationEU (NGEU)* galvenais princips ir “nenodarīt būtisku kaitējumu”, kas nozīmē, ka saimnieciskā darbība nedrīkst apdraudēt vides vai klimata mērķu sasniegšanu. Tomēr, ņemot vērā, ka saistība starp maksājumiem un klimata mērķiem nav skaidra, revidenti uzskata, ka *NGEU* rada papildu problēmas.

Vispārīga informācija

Īpašais ziņojums 09/2022 “*Klimata izdevumi 2014.–2020. gada ES budžetā: nav tik lieli, kā ziņots*” ir pieejams [ERP tīmekļa vietnē](#). Revīzija papildina ERP iepriekš veikto darbu šajā jomā, piemēram, [īpašais ziņojums 17/2013](#), [īpašais ziņojums 31/2016](#) un [apskats 01/2020](#). [Īpašais ziņojums 22/2021](#) arī norādīja uz risku, ka izdevumi klimata jomā saskaņā ar Atvēršanas un noturības mehānismu (ANM) neatbilstu ES taksonomijas standartiem.

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547
- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- *Damijan Fišer*: damijan.fiser@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 621 552 224